

Det drejer sig om:

- Rådighedsbeløbet for bøger, som fordeles til eksempelvis forfattere til enkeltbind i flerbinds- og samleværker, illustratører og komponister, som har bidraget til værker, der ikke berettiger til almindelig afgift samt kommentatorer og redaktører/bearbejdere.
- Rådighedsbeløbet for oversættere, som fordeles til oversættere af fremmedsprogede bøger til dansk.
- Rådighedsbeløbet for fonogrammer, som fordeles til komponister, udøvende kunstnere, indlæsere og andre, der er repræsenteret med grammofonplader, lydband m.v. i bibliotekerne.
- Rådighedsbeløbet for billedkunst, som fordeles til billedkunstnere, der er repræsenteret med billedkunst på diasserier samt i form af grafik, fotografi-er, plakater og unikke værker i bibliotekerne. Kun værker, der er registrerede som biblioteksmateriale, berettiger til rådighedsbeløb. Værker, der er indkøbt til udsmykning af bibliotekernes lokaler, berettiger således ikke.

Rådighedsbeløbene udgør ifølge finanslovsforslaget for 1991 henholdsvis 5.551.860 kr., 2.172.702 kr., 993.480 kr. og 33.150 kr.

Alle rådighedsbeløb fordeles efter ansøgning og på grundlag af skøn over ansøgerens kvantitative repræsentation i bibliotekerne. Rådighedsbeløbene fordeles af fire udvalg, hvori bl.a. de berettigedes organisationer er repræsenteret. Udvalgenes afgørelser kan ikke indbringes for Kulturministeriet.

Da de grupper af berettigede, som hidtil har været henvist til at søge rådighedsbeløbene for bøger og for oversættere, nu foreslås omfattet af den almindelige afgiftsordning, er der ikke længere behov for at opretholde disse to rådighedsbeløb. De bevillinger, der hidtil har været anvendt hertil, vil derfor blive søgt overført til den almindelige afgiftsbevilling.

I det lovudkast, som har været til høring, foreslog Kulturministeriet, at fonogramrådighedsbeløbet blev videreført, men i en ændret form – nemlig som en statslig bevilling til en fond oprettet af rettighedshavernes organisationer. Rådighedsbeløbet for billedkunst blev foreslået nedlagt mod en forhøjelse af bevillingen til Statens Kunstfonds billedkunstneriske indkøbs- og legatudvalg.

Disse forslag har under høringen været genstand for kritik fra såvel rettighedshavernes organisationer som – for så vidt angår billedkunstbeløbet – fra Statens Kunstfond. Ministeriet har på denne baggrund fundet det rigtigst at opretholde de to rådighedsbeløb uændret, jf. lovforslagets §§ 7 og 8.

Bestemmelserne i forslaget til § 7 er i hovedsagen uændrede i forhold til den gældende lovs § 3 a. Der er dog af hensyn til biblioteksafgiftsordningens virke-

måde i forhold til udlandet, jf. også bemærkningerne til § 2, foretaget visse ændringer i kriterierne for at kunne komme i betragtning, idet det i stk. 1 foreslås som en forudsætning, at de nævnte lydbærende materialer skal være udgivet i Danmark. Der henvises vedrørende denne forudsætning til bemærkningerne til § 2.

Det har i høringsrunden været foreslået, at forvaltningen af rådighedsbeløbet for fonogrammer overgik til de private rettighedshaverorganisationer Gramex og Nordisk Copyright Bureau (NCB). Ministeriet finder ikke at kunne imødekomme dette forslag, idet det ville være forbundet med betydelige vanskeligheder at gennemføre den fornødne offentlige kontrol med midlernes fordeling under en sådan ordning.

Med hensyn til rådighedsbeløbets størrelse har det igennem en årrække været gjort gældende, at beløbet ikke har været fuldt tilstrækkeligt i forhold til behovet. Ministeriet har på denne baggrund fundet det rigtigst at imødekomme rettighedshavernes ønske om en forhøjelse af bevillingen, idet denne vil blive foreslået fordoblet til 2,0 mio. kr.

Det forudsættes, at den nuværende praksis med opdelingen af rådighedsbeløbet i to lige store dele for henholdsvis de skabende og de udøvende kunstnere opretholdes.

Bestemmelserne i forslaget til § 8 er i hovedsagen uændrede i forhold til den gældende lovs § 3 b. Der er dog af hensyn til biblioteksafgiftsordningens virkemåde i forhold til udlandet, jf. også bemærkningerne til § 2, foretaget visse ændringer i kriterierne for at komme i betragtning, idet det foreslås som en forudsætning, at de i stk. 1 nævnte materialer skal være udgivet i Danmark. Der henvises vedrørende denne forudsætning til bemærkningerne til § 2.

Med hensyn til rådighedsbeløbets størrelse har der gjort sig tilsvarende synspunkter gældende som for rådighedsbeløbet for fonogrammer, hvorfor også rådighedsbeløbet for billedkunst vil blive foreslået forhøjet til 0,1 mill. kr.

Til § 9

Efter lovforslagets § 2 vil loven umiddelbart finde anvendelse i forhold til enhver forfatter, oversætter m.v., som har udgivet bøger på dansk, uanset statsborgerskab eller bopæl. Det samme gælder efter § 2 for komponister m.v., hvis frembringelser (noder m.v.) udgives selvstændigt, uden at der kan siges at være tale om en udgivelse på dansk.

Som nævnt i bemærkningerne til § 2, stk. 1, nr. 1 og nr. 3, kan det ikke udelukkes, at den umiddelbare anvendelse af loven – trods forskrifter om tilmeldingspligt m.v. udstedt i henhold til § 4, stk. 5, – i praksis vil